

Зінченко Наталія Станіславівна
Юраш Катерина Анатоліївна
Національний університет «Одеська юридична академія»

**УМОВИ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ
ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ
В ДЕЯКИХ КРАЇНАХ В УМОВАХ COVID-19**

Життя завжди підносить нам виклики для вирішення яких потрібно вийти за рамки стандартного мислення та спробувати подивитися на них з іншого боку. Так і події з COVID-19 змусили нас по-іншому сприймати нові правила, у тому числі і ставлення до іноземців та осіб без громадянства, адже, для запобігання поширенню COVID-19, більше 150 країн світу закрили свої кордони. Деякі з них обмежили в'їзд навіть для власних громадян. Ті ж іноземці чи особи без громадянства, які на момент розгортання пандемії перебували за межами власних домівок, опинилися перед вибором: чи повертатися на Батьківщину, що внаслідок закриття кордонів було здійснити важко, або й неможливо, чи залишатися в місцях перебування, попри завершення терміну дії віз чи дозволів на перебування.

Зважаючи на такі обставини, Законом № 530-IX від 17.03.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» передбачено, що у зв'язку з введенням карантину до іноземців та осіб без громадянства, які не змогли виїхати за межі України або не звернулися вчасно до територіальних підрозділів Державної міграційної служби України із заявою про продовження строку перебування на території України чи про обмін посвідки на тимчасове або постійне місце проживання у зв'язку з введенням карантину не застосовується адміністративна відповідальність за порушення законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства, якщо такі порушення сталися в період чи внаслідок встановлення карантину [1, с. 26].

Наразі, дана категорія іноземців може звернутися до будь – якого підрозділу ДМС України, для відновлення чи обміну посвідок на постійне/тимчасове проживання чи легалізації свого становища на території України незалежно від місця реєстрації,

що дає змогу оформити документ та безперешкодно повернутися до країни походження.

Водночас, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 641 від 22 липня 2020 року «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» іноземним громадянам, які перетинають державний кордон, для в'їзду в Україну потрібно мати поліс страхування, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19, обсервацією та діє на строк перебування в Україні. Зміни внесені постановою КМУ від 28 вересня 2020 року скасували 30-денну заборону в'їзду на територію України іноземцям та осіб без громадянства, що була введена раніше [2, с. 22].

Іноземців, які підлягають самоізоляції у зв'язку з перетином державного кордону зобов'язують встановити мобільний додаток «Дій.Вдома». В основі якого – зарубіжний досвід країн, які використовують цифрові інструменти, для забезпечення безпеки громадян в період пандемії. Застосунок, призначений для контролю за дотриманням особою самоізоляції на час карантину, є добровільним та у разі відмови його встановлення, постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 передбачено інший варіант самоізоляції – госпіталізація до спеціалізованих ізоляторів.

Зарубіжні країни по-різному встановлюють правила перетину кордону під час пандемії, а також запроваджують різноманітні заходи щодо надання допомоги, спрямовані на захист іноземців та осіб без громадянства, які будуть діяти протягом всього періоду карантину до його повного завершення.

Наприклад, відповідно до законодавства Республіки Білорусь з 15 жовтня 2020 року особи, які прибули з країн де наявні випадки реєстрації COVID-19 мають пред'явити оригінал медичного документа з перекладом на три мови: російська, білоруська, англійська. Він підтверджує негативний результат лабораторного дослідження на інфекцію COVID-19, яке має бути зробленим не пізніше 72 годин до дати перетину кордону. У разі ненадання даного медичного документа, з відповідними перекладами, особа отримує відмову у в'їзді до країни.

У Португалії, з метою забезпечення всім іноземцям, які залишилися на її території, доступу до медичної та соціальної допомоги було оголошено тимчасову міграційну амністію у зв'язку з пандемією. Дана державна програма надає можливість

іноземним громадянам, що є нелегальними мігрантами законно перебувати на території України.

Італія, яка серйозно постраждала від коронавірусної хвороби, оголосила масову легалізацію іноземців, що дало можливість близько 300 – 500 тисяч особам узаконити своє перебування в країні на 6 місяців для пошуку роботи чи укладання контракту. Оскільки в Італії наразі спостерігається високий рівень захворюваності, а саме більше 40 тисяч заражень за добу, з 5 листопада по 3 грудня 2020 року Італія запровадила комендантську годину та окремі обмеження, залежно від зони ризику, до якої віднесли регіон [6].

Польща, з метою допомоги постраждалим іноземцям від обмежень, викликаних COVID-19, безкоштовно оформляє дозволи на перебування в країні терміном до 3-х років [4, с. 12].

Австрія ж, у свою чергу, з 17 листопада до 6 грудня 2020 року повертає суворий локдаун [5].

Зважаючи на вищевикладене, варто відзначити, що більшість зарубіжних країн, в тому числі й Україна, встановлює власні правила щодо перебування іноземців, спричинені COVID-19.

У свою чергу, Україна прийняла велику кількість іноземців, з таких країн походження як: Афганістан, Бангладеш, Туреччина, Індія, Сирія, Ірак [3, с. 10–11]. Уряд України вніс зміни до ряду нормативно-правових актів, які регламентують законність їх перебування на території України. У той же час доцільно було б переглянути термін розгляду заяв, скоротити строки та спростити процедуру повернення на Батьківщину.

Джерела:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 17.03.2020 р. № 530-IX. *Офіційний вісник України*. 2020. № 26. С. 26.
2. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 641. *Офіційний вісник України*. 2020. № 63. С. 22.
3. Клименко І. Кількість нелегальних мігрантів скоротилася вдвічі. Газета Міграція. Жовтень 2020. № (10)224. С. 10–11.

4. Малиновська О. Міграція і коронакриза. Газета Міграція. Червень 2020. № (06)220. С. 12.
5. Австрія повертає жорсткий локдаун: веб-сай т. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/11/15/7273615/> (дата звернення 15.11.2020).
6. В Італії коронавірус з'явився ще у вересні 2019 року – дослідження: веб-сай т. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/11/16/7273736/> (дата звернення 16.11.2020).

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Дронов В. Ю.